

70 § KÄVELYN- JA PYÖRÄLIIKENTEEN SEUDULLINEN KEHITTÄMISOHJELMA 2.0

Liikennejärjestelmäpäällikkö Touru

Tampereen kaupunkiseudun kävelyn ja pyöräliikenteen kehittämisohjelma 2.0 on laadittu seudullisessa yhteistyössä vuosien 2020 ja 2021 aikana. Kehittämisohjelman laatiminen on osa Tampereen kaupunkiseudun ja valtion välistä MAL-sopimusta vuosille 2020-2023. Ohjelman nimi on sen visiolause eli "Kaikkien käyttämät, kaikkien kehumat, kaikkien kehittämät"

Kehittämisohjelman laadinta

Hankkeen valmistelusta on vastannut Tampereen kaupunkiseutu. Työn projektiryhmänä on toiminut seudun kävelyn ja pyöräliikenteen asiantuntijoista koostuva ryhmä. Työn ohjausryhmänä on toiminut seudun liikennejärjestelmätyöryhmä. Kuntajohtajakokous ja seutuhallitus ovat käsitelleet työn etenemistä eri vaiheissa.

Tilannekuvan muodostamiseksi toteutettiin kuntien päättäjille ja henkilöstölle nettikysely. Hankkeessa järjestettiin myös avoin webinaari, jossa esiteltiin parhaita pohjoismaisia kävelyn ja pyöräliikenteen edistämiskäytäntöjä. Kehittämisohjelmaluonnokseen pyydettiin kommentit jäsenkunnista ja julkisesti. Konsulttina työssä toimi Ramboll Finland Oy.

Kehittämisohjelman tiivistelmä

Kehittämisohjelman tavoitteena on lisätä Tampereen kaupunkiseudulla kävelyä ja pyöräliikennettä tuntuvasti nykyisestä. Ohjelmalla halutaan myötävaikuttaa laajempien yhteiskunnallisten tavoitteiden saavuttamiseen. Yhteiskunnallisista päämääristä erityisesti päästöt ja terveys on nostettu esiin unohtamatta sujuvan ja turvallisen arkiliikkumisen näkökulmaa.

Seudullinen kehittämisohjelma on laadittu ns. politiikkatasoisena. Se tarkoittaa, että kehittämisohjelmassa annetaan suosituksia ja selkänöjaa kävelyn ja pyöräliikenteen edistämistyöhön kunnissa, seudulla ja yhteistyössä valtion kanssa.

Työn painopisteitä määritettiin tarkastelemalla ensimmäisen seudullisen kävelyn ja pyöräilyn kehittämisohjelman toteutumista sekä tunnistamalla seudulta, tutkimuksista ja kansainvälisistä kokemuksista kävelyn ja pyöräliikenteen kehittämisen potentiaaleja sekä tarpeita.

Vuonna 2012 valmistunutta ensimmäistä kehittämisohjelmaa on toteutettu kohtuullisen hyvin. Suurimpina onnistumisina koetaan infrastruktuurin parantamistoimet kuten pyöräilyn seudullisten pääreittien laadun parantaminen, opastuksen kehittäminen ja pyöräpysäköinnin lisääminen pysäkeillä. Merkittävimmät puutteet löytyivät viestinnästä ja liikumisen ohjauksesta. Huomionarvoista on, että seudun kulkutapaosuuksissa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia. Kävelyn ja pyöräliikenteen tavoitteen mukainen kehitys edellyttää entistä kokonaisvaltaisempaa otetta.

Yleisiksi edellytyksiksi tavoiteltaville muutoksille on tunnistettu seuraavat periaatteet:

- Yhteinen tahtotila, rahoitus ja resurssit vastaavat strategisia tavoitteita ja näkyvät eri hallinnonalojen toiminnassa
- Toimenpiteiden ja vaikuttavuuden seuranta on jatkuvaa ja läpinäkyvää
- Kävely ja pyöräliikenne tunnistetaan omiksi kulkumuodoikseen niin suunnitteluratkaisuissa kuin viestinnässä

Kävelyn ja pyöräilyn vision ja tavoiteteemat on määritelty seuraavasti:

- VISIO: Kävely ja pyöräliikenne: Kaikkien käyttämät, kaikkien kehumat, kaikkien kehittämät
- Tavoite 1: Infrastruktuuri ja olosuhteet: Liikkumisympäristö houkuttelee arjen matkoilla kävelyn ja pyöräilyyn
- Tavoite 2: Asenteet ja tottumukset: Kävelyn ja pyöräliikenteen hyödyt on tiedostettu laajasti ja niistä viestitään aktiivisesti
- Tavoite 3: Yhdyskuntarakenne ja palveluverkot: Kaupunkirakenne tukee kestäväää ja vähäpäästöistä elämäntapaa

Visio, tavoiteteemat ja kehittämisen periaatteet ohjaavat jatkossa seudulla tapahtuvaa suunnittelua ja kehittämistä. Työn konkretisoimiseksi kehittämisohjelmassa on määritetty vuosina 2021-2025 toteutettavat projektit ja toimenpiteet. Kehittämistoimet kohdennetaan erityisesti keskuksiin ja joukkoliikennevyöhykkeille, joilla on paljon väestöä ja joissa tehdään paljon lyhyitä automatkoja. Näillä alueilla toimenpiteiden vaikuttavuus on suurin. Projektien sisältö tarkennetaan toimeenpanovaiheessa.

Infra ja olosuhteet

- projekti 1. Keskusten kävelyolosuhteiden viihtyisyys ja esteettömyys
- projekti 2. Korkeatasoinen pyöräliikenteen pääverkko
- projekti 3. Laadukas väylien hoito ja ylläpito ympäri vuoden
- projekti 4. Turvalliset ja sujuvat matkaketjut
- projekti 5. Asianmukaiset työmaiden järjestelyt

Asenteet ja tottumukset
projekti 6. Määrätietoinen ja resursoitu edistämistyö
projekti 7. Aktiivinen viestintä
projekti 8. Suunnitelmallinen liikkumisen ohjaus
projekti 9. Systemaattinen seuranta

Yhdyskuntarakenne ja palveluverkot
projekti 10. Maankäytön ja liikenteen ratkaisut tukevat kävelyä ja pyöräliikennettä
projekti 11. Kävelyn ja pyöräilyn vahvuuksien hyödyntäminen tiivistyvässä ja monipuolistuvassa kaupunkirakenteessa
projekti 12. Palveluiden saavutettavuuden parantaminen kävelen ja pyörällä

Kehittämishjelman toimeenpano

Kävelyn ja pyöräliikenteen seudullisen kehittämishjelman toteutus aloitetaan välittömästi käynnistämällä toteuttamisedellytyksiltään hyviä ja tulevien hankkeiden toteuttamisen kannalta keskeisiä hankkeita.

Kehittämishjelman toimeenpanossa hyödynnetään MAL-rahoitusta mahdollisuuksien mukaan. Toimeenpanoa seurataan vuosittain Tampereen kaupunkiseudun liikennejärjestelmätyöryhmässä ja etenemisestä raportoidaan kuntajohtajille sekä seutuhallitukselle.

Liikennejärjestelmäpäällikkö Tapani Touru selostaa asiaa kokouksessa.

Liite:

- Kävelyn ja pyöräliikenteen kehittämishjelma 2.0

Päätösehdotus.

Seutuhallitus 26.5.2021
Seutujohtaja Nurminen

Seutuhallitus päättää

hyväksyä kävelyn ja pyöräliikenteen seudullisen kehittämishjelman 2.0 ja käynnistää kehittämishjelman toteutuksen.

Päätös.
Tiedoksi.
Lisätietoja.

Päätösehdotus hyväksyttiin.
jäsenkunnat
seutusihteeri Juhani Pohjonen
puh. 040 587 8557, etunimi.sukunimi@tampereenseutu.fi

Otteen vakuudeksi:

Juhani Pohjonen
seutusihteeri